

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Andrzej Wróbel (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku A. K. (A.K.)
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 4 grudnia 2019 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 18 czerwca 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 18 czerwca 2019 r., sygn. akt III AUa (...), wydanym na skutek zażalenia pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 27 lutego 2018 r., sygn. akt VII U (...), w związku z wnioskiem pełnomocnika ubezpieczonego z dnia 24 maja 2019 r., oddalił wniosek o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej (pkt 1) i odrzucił skargę kasacyjną z dnia 10 czerwca 2019 r. (pkt 2).

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, iż postanowieniem z dnia 15 maja 2019 r. odrzucił skargę kasacyjną złożoną w imieniu ubezpieczonego A. K. przez jego pełnomocnika z urzędu, wobec stwierdzenia niezachowania wymogów

formalnych dla skargi kasacyjnej. Wnioskiem z dnia 24 maja 2019 r. pełnomocnik ubezpieczonego zwróciła się o przywrócenie terminu do uzupełnienia skargi kasacyjnej przez uzupełnienie jej braku w postaci wskazania uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wnioskująca wskazywała, iż wykonała zobowiązanie sądu z dnia 11 kwietnia 2019 r., ale nie w pełni, albowiem nie zauważyła treści całego zobowiązania sądu. Zdaniem pełnomocnika z urzędu niewykonanie zobowiązania sądu w określonym terminie nastąpiło bez winy ubezpieczonego.

Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, iż wniosek pełnomocnika z urzędu nie zasługuje na jego uwzględnienie.

Wobec ustawowego przymusu adwokacko-radcowskiego w postępowaniu kasacyjnym tak przed Sądem Najwyższym, jak i przed sądem apelacyjnym, Sąd Apelacyjny w (...), umożliwiając stronie możliwość skutecznego procesowo zaskarżenia wyroku z dnia 30 listopada 2018 r., ustanowił ubezpieczonemu pełnomocnika z urzędu. Jak dalej wskazał Sąd, oczywistym jest, iż po to sąd podejmuje taką decyzję, aby strona uzyskała od wykwalifikowanego pełnomocnika stosowną pomoc prawną, oczywistym jest także, że działanie pełnomocnika procesowego odnosi skutek dla samej strony, zatem niezasadnie twierdzi we wniosku pełnomocnik, iż jego wina w niewykonaniu jasno sprecyzowanego zobowiązania sądu z dnia 10 kwietnia 2019 r. nie jest winą strony w rozumieniu procesowym. Przepisy w zakresie formalnych wymogów skargi kasacyjnej są również jednoznaczne w treści, a zatem tego rodzaju błędy, jak niezawarcie w skardze kasacyjnej uzasadnienia dla wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy należy ocenić negatywnie wobec profesjonalnego pełnomocnika.

Tym samym w ocenie Sądu Apelacyjnego nie zachodzą w sprawie okoliczności z art. 168 § 1 k.p.c. w postaci niezawinienia strony, co skutkowało wydaniem orzeczenia na mocy tego przepisu *a contrario* w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. jak w pkt 1. Konsekwentnie do pkt 1 postanowienia, w pkt 2 orzeczono wobec samej ponownej czynności prawnej, tj. skargi kasacyjnej z dnia 10 czerwca 2019 r. na mocy art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Pełnomocnik ubezpieczonego A. K. złożył zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego w zakresie pkt 2 orzeczenia, tj. odrzucenia

skargi kasacyjnej z dnia 10 czerwca 2019 r. Przedmiotowemu orzeczeniu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki do przywrócenia terminu do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej, co skutkowało odrzuceniem skargi kasacyjnej wniesionej przez pełnomocnika ubezpieczonego.

Jak wyjaśnił, Sąd Apelacyjny pismem z dnia 11 kwietnia 2019 r., doręczonym w dniu 15 kwietnia 2019 r., wezwał pełnomocnika ubezpieczonego do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej, przez uiszczenie opłaty od skargi kasacyjnej w wysokości 30 zł oraz uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej. Pismem z dnia 16 kwietnia 2019 r. pełnomocnik ubezpieczonego wykonał zobowiązanie Sądu przedkładając dowód uiszczenia opłaty od skargi w kwocie 30 zł, „Niestety pełnomocnik nie zauważył, że został również zobowiązany do złożenia uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, dlatego nie wykonał tego zobowiązania w terminie”. Niewykonanie zobowiązania w terminie nastąpiło bez winy ubezpieczonego. Działający w jego imieniu pełnomocnik z urzędu, z uwagi na przeoczenie, nie wykonał zobowiązania w terminie 7 dni od odebrania zobowiązania.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, zdaniem wnoszącego zażalenie spełnione zostały wszystkie przesłanki określone w art. 168 i 169 k.p.c., warunkujące możliwość przywrócenia uchybionego terminu. Ubezpieczony bez własnej winy został pozbawiony możliwości obrony swoich praw w toku postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie ma uzasadnionych podstaw.

Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie, w całości podziela rozważania przedstawione w postanowieniu z dnia 18 stycznia 2019 r., III CZ 45/18 (LEX nr 2607956), wydanym w podobnej sprawie.

Zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c. przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej może ubiegać się strona, która takiemu terminowi uchybiła bez swojej

winy, a brak winy w uchybieniu terminu wymaga uprawdopodobnienia (art. 169 k.p.c.).

Strona w postępowaniu cywilnym może działać osobiście albo przez pełnomocnika ustanowionego przez samą stronę (z wyboru) lub na jej wniosek (z urzędu) - art. 86 i art. 118 k.p.c., a zakres uprawnień pełnomocnika do występowania za stronę wynika z art. 91 k.p.c. i jest właściwy dla obu źródeł jego umocowania do działania w sprawie. Czynności pełnomocnika są traktowane tak samo, jak czynności samej strony, chyba że mocodawca stawający jednocześnie z pełnomocnikiem sprostuje je niezwłocznie albo odwołą, jak o tym stanowi art. 93 k.p.c. Wbrew stanowisku skarżącego, żadne racje nie przemawiają za tym, żeby sąd przed którym toczy się postępowanie, nie wyciągał konsekwencji z zaniechań pełnomocnika strony. Dlatego za trafny należy uznać pogląd Sądu Apelacyjnego, zgodnie z którym wniosku o przywrócenie terminu nie można opierać na tym, iż to nie strona, a jej pełnomocnik zaniedbał dokonania czynności procesowej. W takiej sytuacji strona powinna uprawdopodobnić, że uchybienie terminu nastąpiło z przyczyn niezawinionych przez pełnomocnika, co w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca – jak wskazał sam pełnomocnik, po prostu „nie zauważył, że został również zobowiązany do złożenia uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, dlatego nie wykonał tego zobowiązania w terminie”. Kontynuując, ewentualne zaniedbania pełnomocnika reprezentującego stronę nie wyłączają negatywnych dla niej konsekwencji procesowych (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 października 2009 r., II UZ 35/09, LEX nr 564801; z 30 maja 2007 r., II CSK 167/07, LEX nr 346193; z 5 maja 2016 r., II CZ 22/16, LEX nr 2080098; z 18 stycznia 2019 r., III CZ 45/18, LEX nr 2607956), zaś pełnomocnika obciążają zaniechania osób, którymi się posługuje (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 sierpnia 2015 r., III CZ 39/15, LEX nr 1785811).

Strona w niniejszej sprawie nie uprawdopodobniła, że nie uzupełniła braków formalnych skargi kasacyjnej bez swojej (pełnomocnika) winy. Jej wniosek o przywrócenie terminu podlegał zatem oddaleniu, a sama skarga kasacyjna - odrzuceniu, jak zasadnie orzekł Sąd Apelacyjny.

Mając na względzie powyższe, należało orzec jak w sentencji.

